

Väliaikaisten rakenteiden käyttö

1. Tarkoitus ja soveltaminen

Tämä ohje kuvaa toimenpiteet, jotka on tehtävä, jotta väliaikaisten rakenteiden käyttö on turvallista Skanskan työmailla.

Väliaikaista rakennetta tarvitaan rajatulle ajanjaksolle lopputuotteen valmistamiseen tai viimeistelytyöiden suorittamiseen. Yleensä väliaikainen rakenne puretaan tai poistetaan käytön jälkeen. Rakenne voi olla kertaluonteinen (esim. puutavarasta tehty) tai toisaalta voidaan käyttää järjestelmiä ja kalustoa (esim. haki-telineet). Väliaikaisena rakenteena pidetään myös lopullisen rakenteen tai sen osan käyttämistä työnaikaisiin tarkoituksiin esim. betonivalun tukena. Tällöin rakenne kuormittuu usein erityyppisesti kuin lopullisessa tilanteessa.

Ohjetta sovelletaan niihin tilanteisiin, joissa väliaikaisen rakenteen pettäminen voi johtaa sortumiin ja sitä kautta vakaviin tapaturmiin. Väliaikaiset rakenteet, jotka aiheuttavat erityistä riskiä arvioidaan ja valitaan kohdan 4. mukaan. Valituille väliaikaisille rakenteille nimetään kullekin väliaikaisen rakenteen vastuuhenkilö kohdan 2.1 mukaisesti sekä toimitaan kohtien 4 ja 5 mukaisesti.

Seuraava lista auttaa tunnistamaan rakenteita ja niiden käyttötilanteita. Tunnistamisen jälkeen arvioidaan vaaran merkittävyys eli riski ja kuuluminen erityistä riskiä aiheuttaviin väliaikaisiin rakenteisiin.

Esimerkkejä väliaikaisista rakenteista, joissa tulee soveltaa tämän ohjeen mukaista toimintatapaa:

- korkeat työtelineet, kuten rakennus- ja julkisivutelineet
- tukitelineet, kuten tukitornit, muottitelineet, palkistot
- korkeat betonin valumuotit kuten seinä-, pilari-, holvimuotit sekä kiipeävät muotit
- syvät kaivannot, kuten avokaivannot ja tuetut kaivannot
- vedenpaineen tukirakenteet, kuten työpadot ja patoseinät
- työpedit, työsillat ja lautat esim. nostureille ja paalutuskalustolle
- purettavat rakenteet, mikäli niistä aiheutuu sortumavaaraa eikä niistä ole erillistä purkus suunnitelmaa

Edellä listattujen rakenteiden kuuluminen erityistä riskiä aiheuttaviin tehtäviin tulee harkita tapauskohtaisesti. Muilta osin noudatetaan muita normaaleja työturvallisuusohjeita ja määräyksiä, esimerkiksi elementtitukien käyttö tulee olla suunniteltu elementtiasennussuunnitelmassa ja kaikki kaivannot tulee tarkastaa erillisen kaivantojen tarkastusohjeen mukaisesti.

Rakenteiden turvallisuuden varmistamisessa oleellista on ennakointi. Rakenteet on tunnistettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hanketta. Suunnittelu

on aloitettava jo tarjousvaiheessa. Sen jälkeen suunnitelmia täsmennetään ja toteutetaan sekä toteutumista ja rakenteiden kuntoa valvotaan tuotantovaiheessa.

2. Vastuut ja pätevyysvaatimukset

2.1 Väliaikaisten rakenteiden turvallisuuden koordinointi

Jokaista väliaikaista rakennetta kohden nimetään vastuuhenkilö, joka on lähtökohtaisesti työnjohtaja. Aliurakoitsijoiden töiden vastuuhenkilöksi nimetään skanskalainen työnjohtaja.

Vastuuhenkilön eli työnjohtajan on oltava pätevä suhteessa väliaikaisen rakenteen laajuuteen ja vaativuuteen. Minimipätevyysvaatimuksena on Skanskan verkkokoulun ”Turvallisuus korkean riskin töissä” osion kurssien hyväksytyt ja voimassaoleva suoritus.

2.2 Suunnittelupätevyyksistä

Väliaikaisten rakenteiden suunnittelijan ja suunnitelmien tarkastajan pätevyystaso määräytyy hankkeen laajuuden ja vaativuustason mukaan.

Kaikille rakennusluvan alaisille töille on nimetty suunnittelijapätevyudet (FISE-pätevyudet). Liikennevirasto ja useimmat kunnat vaativat myös vastaavia pätevyyskatsastuksia.

3. Työn turvallisuussuunnitelma (TTS) työlupana

Vastuuhenkilö huolehtii, että kaikista töistä, joihin liittyy väliaikaisia rakenteita, tehdään työn turvallisuussuunnitelma (TTS). Siinä arvioidaan mm. liittykö rakenteiden toteuttamiseen, käyttöön tai purkamiseen henkilö- ja omaisuusvahinkojen riski. TTS:ssä voidaan viitata tehtäväsuunnitelmaan tai työsuunnitelmaan.

Työ voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun vastuuhenkilö on tarkastanut ja hyväksynyt allekirjoituksellaan TTS:n.

Skanska tarkastaa myös aliurakoitsijansa laatimansa suunnitelmat.

4. Toimenpiteet tarjoustoiminnassa ja tuotannon valmistelussa: erityiset väliaikaiset rakenteet

Vaihe	Toimenpide	Vastuuhenkilö
1. Laskentapäätös	Tunnistetaan ja otetaan huomioon erityiset väliaikaiset rakenteet	Työpäällikkö
2. Laskennan aloituspalaveri	Nimetään laskentavaiheen vastuuhenkilöväliaikaisille rakenteille	Työpäällikkö
3. Riskirekisteri (Riskireiska)	Väliaikaisten rakenteiden käyttö kirjataan riskirekisteriin	Laskija
4. Alustavat tuotantosuunnitelmat	Määritetään väliaikaisten rakenteiden tarve ja niiden suunnittelutarve. Nimetään tarvittaessa kolmas osapuoli, joka tarkastaa suunnitelmien sisällön.	Työpäällikkö

5. Toimenpiteet tuotannossa: erityiset väliaikaiset rakenteet

Vaihe	Toimenpide	Vastuuhenkilö
5. TTT-aloituspalaveri	1) Käydään läpi - väliaikaisten rakenteiden käyttö, kuten oli laskennassa ja riskirekisterissä huomioitu - alustavat työsuunnitelmat 2) tarkistetaan väliaikaisten rakenteiden riittävyys ja suunnitelmallanne 3) Nimetään väliaikaisten rakenteiden vastuuhenkilöt	Työpäällikkö
6. Väliaikaisten rakenteiden suunnitelma- ja katselmus	Käydään suunnittelijan kanssa läpi väliaikaiset rakenteet ja työmaan tarpeet sekä olosuhteet. Kokouksessa on mukana työmaan johto.	Väliaikaiselle rakenteelle nimetty vastuuhenkilö
7. Työsuunnittelu	Sisältää - hyväksytyt asiakirjat - henkilöstön ja sen pätevyyden - työselitys ja piirustukset - varmistusmenettely väliaikaisen rakenteen tai sen materiaalin vahingoittumattomuudesta ja oikeasta tyypistä - käyttöönottotarkastus ja tarvittaessa kuormituskoe - työn ja käytön aikainen tarkastussuunnitelma	Työnjohtaja, tehtävissä käytetään tarvittaessa kolmatta osapuolta.

	- rakenteen purkamisen ajankohta, tekotapa (erillinen purkusuunnittelu tarvittaessa) - Työn turvallisuussuunnitelma (TTS), joka toimii työlupana	
8. Työsuunnittelun hyväksyminen ja lupa	Vastuhenkilö tarkastaa työsuunnitelman ja hyväksyy sen päivämällä ja allekirjoittamalla.	Väliaikaiselle rakenteelle nimetty vastuuhenkilö
9. Työn toteutus, rakenteen kuormitus	Suunnitelmien läpikäynti työntekijöiden kanssa. Varmistetaan, että työntekijät ovat päteviä ko. töihin. Katselmus, jossa toteutuksen todetaan vastaavan hyväksytyjä asiakirjoja. Väliaikaisen rakenteen käytön aikainen valvonta ja tarkastaminen sekä työsuunnitelman noudattamisen valvonta. Tarkastus voidaan yhdistää työmaan viikottaiseen kunnossapitotarkastukseen (TR, MVR).	Työnjohtaja Väliaikaiselle rakenteelle nimetty vastuuhenkilö Työnjohtaja
10. Väliaikaisen rakenteen purkulupa	Väliaikaisen rakenteen purkaminen vaatii vastuuhenkilön myöntämän purkuluvan.	Väliaikaiselle rakenteelle nimetty vastuuhenkilö
11. Rakenteen purkaminen	Työsuunnitelman mukaisesti	Työnjohtaja

6. Lisätietoa

Skanska Global Safety Standard, temporary works

RIL 142-2010 Työtelineet ja putoamisen estävät suojarakenteet

RIL 194-1992 Putkikaivanto-ohje

Liikenneviraston ohjeet

http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/urakoitsijat_suunnittelijat/vaylanpidon_ohjeet